

МОТИВИ

към проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 от 2.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване

Причини, налагащи приемането:

Проектът на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 от 2.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване (НИД на Наредба № 31) има за цел да разшири кръга на лицата, които могат да се явят на този изпит и съответно кръга на лицата, на които може да бъде призната пълна или частична актюерска правоспособност.

С цел облекчаване на нормативните изисквания за допускане до изпит пред Комисията за финансов надзор (Комисията), на потенциалните заявители се предоставят три алтернативни възможности, като се предлага отмяна на обвързаното явяване на изпит по специализиран модул само заедно с базовия модул. На заявителите се предоставя право да се явят на изпит по: 1. базов модул заедно с един или повече специализирани модули; 2. един или повече специализирани модули, без да се явяват на базов модул, ако вече са го положили успешно; 3. базов модул, без да полагат специализиран модул, ако вече са положили успешно такъв.

С цел гарантиране високото ниво на изпита пред Комисията с проекта на наредба се въвежда изисквания към състава на изпитната комисия – нейни членове да бъдат само отговорни актюери с призната от Комисията пълна правоспособност, хабилизирани преподаватели по актюерство, застраховане, статистика, икономика и инвестиции, както и служители на Комисията с подходяща професионална квалификация и опит.

С оглед облекчаване признаването на правоспособност се премахва времевото ограничение съответният изпит пред Комисията по специализиран или базов модул да е положен не по-късно от 2 години преди подаването на заявлението за признаване на правоспособност, доколкото в практиката е установено, че за този период от време не настъпват съществени изменения в актюерската наука и практика, които да предотвратяват възможността на лица, издържали успешно изпит по специализиран или базов модул преди повече от 2 години, да отговорят по същество на изискванията за признаване на съответната актюерска правоспособност и след изтичането на значително по-дълъг период от време.

Измененията са необходими, за да отразят реалните потребности, установени чрез практиката.

Цели, които се поставят с приемането на наредбата:

С предложеният проект на НИД на Наредба № 31 се цели да се подобри нормативната

уредба относно условията и реда за провеждане на изпити и признаване на правоспособност на отговорните актюери.

С предложеният проект на НИД на Наредба № 31 се цели да се подобри нормативната уредба относно условията и реда за провеждане на изпити и за признаване на правоспособност на отговорен актюер.

С цел улесняване на заявителите за придобиване на актюерска правоспособност, с проекта на наредба се предвижда и изрична уредба под формата на приложения към нормативния акт на образците на заявленията за допускане до изпит пред Комисията, на заявленията за признаване на пълна или частична правоспособност след успешно положен изпит, на сертификата за призната от Комисията актюерска правоспособност и на заявленията за признаване на правоспособност, придобита извън Република България. Усъвършенствана е и правната уредба на сроковете, в които Комисията се произнася или издава съответните документи в производствата по наредбата.

С проекта на наредба се осигурява възможност на лицата да се запознаят с резултатите от проверката на писмената работа чрез ясно регламентиран ред и график.

Други изменения:

Предлага се изменение в Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, свързано с провеждането на изпит за придобиване на право за упражняване на дейност като отговорен актюер. Предлага се заявителите за придобиване на актюерска правоспособност да заплащат такса за явяване на изпит в размер на 500 евро за всеки модул. Необходимо е да бъде отчетено, че провеждането на изпит за придобиване на актюерска правоспособност изисква значителен административен, организационен и експертен ресурс. За разлика от други стандартни професионални изпити, актюерският изпит изискват участие на висококвалифицирани специалисти с доказан професионален опит, ангажирането им по отделните модули - изготвяне на тестови и казусни материали с висока степен на сложност, както и осигуряване на техническа и логистична организация.

Разходите за подготовка и провеждане на подобен тип изпит значително надвишават разходите за други изпити и налагат определяне на тази по-висока такса, която да гарантира качествено и надеждно провеждане на изпитите. Наред с това, определянето на такса, съответстваща на стойността и спецификата на актюерската квалификация, се очаква да има и дисциплиниращ ефект върху кандидатите. Тя насърчава по-висока степен на подготовка, поддържа мотивацията и професионалната отговорност на явяващите се, ограничава неангажираното участие в изпита и подпомага утвърждаването на авторитета и значимостта на професията „отговорен актюер“.

Предлага се актуализиране на таксата за признаване на придобита актюерска правоспособност, като новият ѝ размер се определя на 400 евро. Необходимостта от тази промяна произтича от факта, че процедурата по признаване на правоспособност включва съвкупност от последователни и отговорни административни дейности. В рамките на този процес експерти от Комисията за финансов надзор извършват детайлна проверка на представените документи, включително и проверки на обстоятелства, настъпили извън територията на страната, анализират тяхното съдържание и установяват съответствието им с действащите регулаторни изисквания. Извършването на подобна експертна оценка изисква участието на висококвалифицирани специалисти, както и значителен времеви и професионален ресурс. В резултат на това цялостната дейност по признаване на придобита

правоспособност в чужбина се отличава с по-висока сложност и ангажираност.

Очаквани резултати от прилагането:

Очаква се приемането на проекта на наредба да доведе до по-ясен, гъвкав и последователен изпитен процес, който отразява реалната подготовка на кандидатите.

Финансови и други средства, необходими за прилагането на новата уредба:

Предложените изменения в Наредба № 76 от 12.06.2025 г. за таксите, събирани от Комисията за финансов надзор, свързани с провеждането на изпит за придобиване на право за упражняване на дейност като отговорен актюер и признаване на придобитата актюерска правоспособност са свързани с предоставяне на административна услуга, която по своята същност е индивидуална, доброволна и насочена към конкретно лице, което има интерес да упражнява строго регулирана професионална дейност. С оглед на това е справедливо разходите по провеждането на изпит за придобиване на право за упражняване на дейност като отговорен актюер и признаване на придобитата актюерска правоспособност да се заплащат от заявителя, а не да се разпределят върху останалите участници на пазара или върху общественния ресурс.

Проектът на НИД на Наредба № 31 е свързан с разходи, необходими за адаптиране функционалностите на Единната информационна система относно предоставяните от административния орган електронни административни услуги.

Анализ на съответствието с правото на Европейския съюз:

Проектът на НИД на Наредба № 31 не съдържа разпоредби, които представляват мерки за осигуряване изпълнението на акт на правото на Европейския съюз или които транспонират изисквания на такъв акт, поради което не е приложена справка за съответствието му.

На свое редовно заседание, проведено на 18.11.2025 г. Комисията за финансов надзор прие на първо гласуване проект на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 от 02.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване (НИД на Наредба № 31). На основание чл. 6 от Правилата за нормативна дейност на Комисията за финансов надзор проектът е публикуван на интернет страницата на Комисията за финансов надзор в раздела за обществени консултации. В хода на проведените обществени консултации постъпиха становища, които наложиха проектът на наредба да бъде съществено изменен.

С оглед спазването на посочените в Закона за нормативните актове принципи измененият съществено проект на НИД на Наредба № 31 е необходимо да бъде публикуван за повторно обществено обсъждане, като на заинтересованите лица се предостави 14-дневен срок за предложения и становища по проекта. Трябва да бъде отчетено и че обществената консултация е повторна, като вече са проведени 30-дневни обществени консултации със заинтересованите страни, както и че част от направените в хода на обществените консултации предложения са приети и отразени в справката по чл. 7, ал. 2 от Правилата за

нормативната дейност на Комисията за финансов надзор за отразяване на становищата, предложения и възражения, получени в хода на съгласуване на проекта на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 и в проекта на нормативен акт.

На основание чл. 6 от Правилата за нормативна дейност на Комисията за финансов надзор проектът на наредба за изменение и допълнение на Наредба № 31 от 02.08.2006 г. за условията и реда за провеждане на изпит и за признаване на правоспособност на отговорен актюер, за признаване на правоспособност, придобита извън Република България, за формата на актюерската заверка, формата и съдържанието на актюерския доклад и на справките по Кодекса за застраховането, които отговорният актюер заверява, както и за формата и задължителното съдържание на годишния актюерски доклад по Кодекса за социално осигуряване, заедно с мотивите, се публикува на интернет страницата на Комисията за финансов надзор, като срокът за предложения и становища по проекта на наредба, публикуван за обществени консултации, е 14 дневен.